

STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA
ZDRAVOTNICKÁ ŽDÁR NAD SÁZAVOU

OBEČNÁ EPIDEMIOLOGIE

MGR. IVA COUFALOVÁ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

EPIDEMIOLOGIE

- je obor, který zkoumá rozložení infekčních chorob v populaci, sleduje i faktory a podmínky, za kterých k těmto onemocněním dochází

Obecná epidemiologie sleduje obecné problémy společné pro všechna onemocnění (zdroj nákazy, způsob přenosu, prevence..)

Speciální epidemiologie sleduje zákonitosti výskytu jednotlivých infekčních onemocnění, způsob jejich léčby, prevence.., dělí se podle cesty přenosu

• alimentární, vzdušná, nezákepná, nosková

EPIDEMICKÝ PROCES

- šíření infekce v populaci

3 články EP: 1) zdroj nákazy

2) přenos nákazy

3) vnímavý jedinec

Zdroj nákazy

- nemocný člověk
- bacilonosič (má v sobě původce nemoci, sám je zdrav), v rekonvalescenci, chronicky
- nemocné zvíře (zoonozy)

Způsob přenosu

přímý: kontakt s nemocným – pohlavní styk, líbání

kapénkami (nejčastější způsob přenosu)

nakaženým zvířetem (poškrábání, pokousání)

z matky na plod přes placentu, nebo mateřským mlékem

nepřímý kontaminovanými předměty (nádobí, hračky, ručníky, příbory, chirurgické nástroje)

vehikuly – prostředí, kde se původci infekčního onemocnění dobře daří (krevní

Vnímavý jedinec

- individuální

faktory ovlivňující vnímavost k infekčním chorobám:

- věk, pohlaví, výživa, genetika, přidružené choroby, životní a pracovní prostředí, psychika, očkování, vyléčené choroby

riziková skupina:

diabetici, staří lidé, malé děti, po očkování,

PRŮBĚH INFEKCE

Zjevná (manifestní) nákaza

- každá infekce má charakteristický průběh

inkubační doba – doba, která uplyne od vniknutí původce do organismu do vzniku klinických projevů onemocnění, může být různě dlouhá – několik hodin až několik let

období prodromálních příznaků(předchorobí) – nespecifické příznaky (nechutenství, bolest hlavy, zvýšená teplota)

manifestní období – příznaky pro konkrétní infekční onemocnění

PRŮBĚH INFEKCE

Skrytá (inaparentní) nákaza

- bezpříznaková forma, ale v organismu dochází k imunitním změnám, průkaz skryté infekce se provádí serologicky. Tato forma je epidemiologicky závažná, protože dochází k vylučování mikrobů do zevního prostředí

Perzistentní nákaza

- je charakterizovaná dlouhým přežíváním patogenního mikroba v ložisku infekce, což je

FORMY VÝSKYTU INFEKČNÍCH CHOROB

sporadický výskyt

ojedinelý výskyt, jednotlivá onemocnění nemají místní ani časovou souvislost (TBC, žloutenka, malárie)

epidemický výskyt = epidemie

časová a místní souvislost mezi jednotlivými onemocněními, stejný původce

pandemický výskyt

recidiva – opakované infekce způsobené stejným původcem (růže)

superinfekce – opakovaná infekce způsobená jiným původcem

ohnisko nákazy – místo výskytu zdroje nákazy, odkud se za určitých podmínek šíří dál

opatření v ohnisku nákazy – aktivní vyhledávání nemocných a stanovení správné diagnózy, hlášení nových onemocnění (SZU), izolace a léčba nemocných, karanténa i rizikových osob, profylaktická opatření (zvýšení dezinfekce)

opatření v ohnisku nákazy u zdravých lidí – zdravotnický dohled (event. karanténa)

PREVENCE INFEČNÍCH CHOROB

Nespecifická (obecná) - profylaxe, prevence
zvýšený přísun vitamínů, zejména C
otuzování

vyhýbání se veřejných akcí

zákaz návštěv v nemocnici

dodržování hygieny

dezinfekce, deratizace, sterilizace

PREVENCE INFEČNÍCH CHOROB

Specifická – profylaxe, prevence

očkování, vakcinace- neúčinnější prevence infekčních chorob

používají se vakcíny = oslabení původci chorob, cílem je vytvoření co nejdélejší imunity

v ČR je imunizace povinná:

očkování podle očkovacího kalendáře (u osob, které dosáhli určitého věku), vydává hlavní hygienik ČR, reaguje na aktuální potřeby populace

očkovací kalendář je platný od 1.11.2010

očkování u osob, které jsou vystaveny profesnímu riziku

očkování při úraze, při poranění – proti tetanu

očkování před cestou do rizikových oblastí – cholera, tyfus

mimořádná očkování- podle epidemiologické situace (záplavy)

na vlastní žádost (encefalitida, chřipka)

EPIDEMIOLOGICKÝ DOHLED

soustavné získávání informací o výskytu sledovaných chorob, podmínek a faktorů, které mohou infekční choroby ovlivnit

cílem je vyhodnocení těchto informací a zavedení účinných opatření, které vedou k likvidaci onemocnění, nebo zabraňují jeho šíření

ZDROJE

- Podstatová Hana, Základy epidemiologie a hygieny, Galén 2009, ISBN 978-80-7262-597-0